

AVTOMOBILLARGA SERVIS XIZMAT KO'RSATISH MARKAZLARIDA ISHLAB CHIQRISHNI RIVOJLANTIRISH VA TAKOMILLASHTIRISH

Qosimov Baxtiyor Axmatjonovich
Jizzax politexnika instituti assistant

ANNOTATSIYA

Ushbu maqola bugungi kunda avtomobillarga servis ko'rsatishning eng yuqori va zamonaviy usullardan foydalanish va servis xizmat ko'rsatish jarayonid axborot texnologiyalaridan keng foydalanish usullari keltirib o'tilgan.

Kalit so'zlar: Avtomobil, servis, xizmat ko'rsatish, markaz loyiha, texnik, rivojlanish, bino.

Bugungi kunda avtoservislarni rivojlantirish davir talabi bo'lmoqda. Chunki raqobatbardosh xizmat ko'rsatish krxonalarining soni oshib borishi bunga sabab bo'ladi. Zamonaviy innovatsion axbarot texnologiyalar bilan jixozlashgan avtomobillarga servis xizmat ko'rsatish markazlarini tashkil etish va loyixalash rqli mijozlarga xizmat ko'rsatish sifatini oshirish mumkun bo'ladi. Dastlabki investisiyalarni qaytarish darajasi va avtomobillarga servis xizmat ko'rsatishning rentabelligi ko'p jihatdan loyihaning rivojlanishiga bog'liq bo'ladi. Bugun biz biznesning muvaffaqiyatiga bevosita ta'sir qiladigan dizaynning nozik tomonlarini aniqlaymiz va xizmat ko'rsatish markazining loyahasini ishlab chiqishda va avtomobilarga servis xizmat ko'rsatish uchun bino qurishda texnik jihatlarni ko'rib chiqamiz va nimalarni amalga oshirishni belgilab olamiz.

- Servis xizmat ko'rsatish markazlarini loyihasi ga nimani kiritish kerak va binoni qurishdan oldin qanday hisob-kitoblarni amalga oshirish kerak.

- Qurilish uchun ortiqcha pul sarflamaslik va avtoservis uchun maydonni qanday aniqlash mumkin.

- Ta'mirlashni tugatgandan so'ng muhandislik kommunikatsiyalarini qayta tiklamaslik uchun dizayn bosqichida qanday nozikliklarni hisobga olish kerak.

Avtoservisni kengaytirish yoki yangi joyga ko'chib o'tishni rejalashtirayotgan ishbilirmonlar uchun foydalidir.

Avtomobil xizmati uchun binoni loyihalashdan oldin hisob-kitoblar

Avtomobil xizmatini loyihalash bozor tahlili va matematik hisob-kitoblardan boshlanadi. Avvalo, xizmat ko'rsatish servisini qurish uchun istiqbolli joy tanlanadi - yer tanlashning asosiy mezonlari:

•Avtomobillarning barqaror harakatlanishi — Servis xizmat ko'rsatish shoxobchalari shahar markazlarida, shahar chekkasida, yirik ishlab chiqarish korxonalarida yonida, tuman markazlarida joylashgan bo'lishi mumkin.

•Transportning qulayligi – avtomobillarga servis xizmat ko'rsatish xududiga qulay kirish yo'li va yetarli miqdordagi to'xtash joylari bo'lishi muhimdir.

•Raqobatchilar tomonidan kam tirbandlik - eng yaqin xizmat ko'rsatish makrazidan kamida 1 km uzoqlikda joylashgan saytni tanlash tavsiya etiladi. Yaqin atrofda kuchli raqobatchilarning mavjudligi avtomobil xizmatiga kutilgan yukni kamaytiradi.

Bundan tashqari, yong'in xavfsizligi xizmati va shahar ma'muriyatining talablari inobatga olingan. Masalan, xizmat ko'rsatish markazi turar-joy binolaridan kamida 50 m masofada joylashgan bo'lishi kerak. Saytni tanlashda mijozlarning avtomobillarini to'xtash joyini va qattiq chiqindilar va maxsus suyuqliklarni saqlash uchun sanitariya zonasini ajratish muhimdir. Tanlangan saytga asosan, kelajakdagi avtoulov xizmati loyihasi tuziladi - ta'mirlash zonasining maydoni va liftlar va to'xtash joylari soni kutilayotgan yuk darajasiga qarab belgilanadi.

Muayyan brendlarni ta'mirlashga yo'naltirilgan xizmat ko'rsatish stansiyasini loyihalash uchun tanlangan avtomobil markalari uchun shunga o'xshash statistika to'planadi. Batafsil ma'lumot uchun siz shahar ma'muriyatidan, shaharsozlik tashkilotlaridan, franchayzalarni sotish bo'yicha xizmat ko'rsatish stansiyalaridan statistik ma'lumotlarni so'rashingiz yoki tahliliy agentlikdan hisobot sotib olishingiz mumkin.

Servis xizmat ko'rsatish markazidagi barcha ishlar texnologik jarayonlarning aniq ketma-ketligida amalga oshiriladi, bu avtomobillarga servis xizmat ko'rsatishni loyihalash bosqichida hisobga olinishi kerak. Texnik jarayonlarga muvofiq maydonni hisoblash va binolarni joylashtirish korxonani optimallashtiradi - bu ish xavfsizligi va xodimlarning samaradorligini oshiradi. Avtoservisni loyihalashda ta'mirlash ishlari davom etar ekan, mijozlar avtomobillari o'tadigan marshrutlar ishlab chiqiladi.

1-rasm. Zamonaviy qulayliklarga ega avtoservis

Avtomobillarga kompleks servis xizmat ko'rsatish va ta'mirlash xizmatini ko'rsatish jarayonida avtoservisni loyihalash misolini tahlil qilaylik.

1. Mijozlarni kutish zonasi - avtoservisning oldingi darvozasi yonida joylashgan servis xizmat ko'rsatish shoxobchasida navbatda turgan avtomobillar uchun to'xtash joyi.

2. Ho'l joy yoki yuvish - ta'mirlash ishlarini boshlashdan oldin avtomobil yuviladi. Yuvish avtomobilni to'g'ri diagnostika qilish va avtoulavlarning katta oqimi bilan ta'mirlash maydoni ichidagi tozalikni saqlash uchun zarur.

3. Avtomobillarni qabul qilish va diagnostika zonasi — yuvinishdan keyin birlamchi diagnostika va avtomobillarni ta'mirlashga qabul qilish amalga oshiriladi.

4. Ta'mirlash maydoni - metallga ishlov berish uchun liftlar va dastgohlar bilan jihozlangan avtoservisning asosiy qismi.

5. Ixtisoslashtirilgan bo'limlar - ixtisoslashtirilgan bo'limlar umumiy ta'mirlash hududida amalga oshirib bo'lmaydigan xizmatlarni ko'rsatadi.

6. Qabul qilish va saqlash joyi - qabul qilish dalolatnomalari tuzilgan mijoz avtomobillarini joylashtirish uchun xizmat ko'rsatish shoxobchasi ichida yoki tashqarisida to'xtash joyi. 1 ta to'xtash joyi uchun minimal maydon $13,5 \text{ m}^2$ - 5,3 m uzunlik va 2,5 m kengligida.

Avtotransport vositalarining xizmat ko'rsatish shoxobchalari orqali harakatlanishi uchun ishlab chiqilgan yo'nalishlar korxonaning texnologik jarayonlarini optimallashtiradi va ish vaqtining behuda sarflanishini kamaytiradi. Agar loyihani ishlab chiqish jarayonida avtoservisning bir nechta binolaridan foydalanish rejalashtirilgan bo'lsa, har bir ta'mirlash uchastkasiga qulay kirish yo'llari qo'shimcha ravishda ishlab chiqiladi. Servis xizmat ko'rsatish markaining bo'limlarini loyihalashda xizmatning to'xtab qolish vaqtini kamaytirish uchun qoidalarga rioya qilish tavsiya yetiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI: (REFERENCES)

1. Musajonov M.Z. Avtotransport tarmog'i korxonalarini loyihalash- T.: Voris nashriyot, 2010.
2. Yo'ldoshev O., Usmonov U., Qudratov O. «Mehnatni muhofaza qilish» (o'quv qo'llanma), Toshkent, Mehnat. 2001 y., 184 b.
3. Qosimov G'.M. Transport korxonalarida menejment. Toshkent-2001 yil.
4. Xodjayev A. Avtotransport korxonalarini iqtisodiyoti. Toshkent-2001 yil.
5. Hamraqulov O. va b. Avtomobillar servisi asoslari. Darslik. Jizzax 2007 yil. 176 bet.
ziyonet.uz
auto.volt.ru